

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

TOEZICHT OP DE TAAKUITVOERING VAN TOEZICHT EN HANDHAVING DOOR DE GEMEENTE

Roerdalen

Plaats : Sint Odilienberg
Gemeentenummer : 1669
Onderzoeksnummer : 281933
Datum onderzoek : 9 maart - 5 oktober 2015
Datum vaststelling : 26 oktober 2015

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	5
1. INLEIDING	6
2. BEVINDINGEN	8
3. OORDEEL	12
4. ZIENSWIJZE	14

SAMENVATTING

De gemeente Roerdalen is door de Inspectie van het Onderwijs geselecteerd voor een nader onderzoek omdat uit de verantwoordingsinformatie over 2013 is gebleken dat er mogelijke tekortkomingen zijn op de uitvoering van de wettelijke criteria van toezicht en handhaving op het gebied van kinderopvang en peuterspeelzalen.

Het nader onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode maart tot en met september 2015.

De inspectie komt tot het volgende oordeel:

De gemeente Roerdalen voldoet niet aan de uitvoering van de wettelijke eisen op het gebied van toezicht en handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen.

- Het wettelijk criterium uitvoering van de jaarlijkse verplichte onderzoeken
- Het wettelijk criterium handhavend optreden

Bovenstaande wettelijke criteria zijn door de inspectie als niet op orde beoordeeld. De gemeente Roerdalen ontvangt daarom van de inspectie een B-status (aangepast-arrangement).

Teneinde de tekortkomingen op te heffen is een verbetertraject noodzakelijk. Op korte termijn neemt de inspectie contact op met de gemeentelijke contactpersoon om door te nemen hoe er door de gemeente invulling wordt gegeven aan het proces en de inhoud van het verbetertraject met als doel de tekortkomingen zo snel mogelijk op te heffen. De gemeente doet in overleg met de inspectie een voorstel voor een ijkmoment waarop de inspectie opnieuw beoordeelt of de gemeente Roerdalen haar wettelijke taken op orde heeft.

Voor een onderbouwing van dit oordeel verwijs ik u naar hoofdstuk 2 en 3 van dit rapport. In hoofdstuk 2 zijn de onderzoeksbevindingen beschreven. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de wegging door de inspectie van de bevindingen. Indien de gemeente gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid een zienswijze in te dienen, is dit opgenomen in hoofdstuk 4.

1. INLEIDING

Voor u ligt een rapport over de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen door de gemeente Roerdalen.

Dit rapport is opgesteld door de Inspectie van het Onderwijs vanuit haar opdracht van de minister van SZW om de uitvoering van de wettelijke taken voor de kinderopvang en peuterspeelzalen door gemeenten te beoordelen.

In het toezichtkader en waarderingskader heeft de inspectie vastgelegd hoe zij te werk gaat en hoe zij tot haar oordeel komt. Op 1 oktober 2014 zijn beide kaders gepubliceerd op de website van de Inspectie van het Onderwijs^[1] (www.onderwijsinspectie.nl) en die van de Staatscourant.

Dit rapport geeft inzicht in de wettelijk taakuitvoering van de gemeente Roerdalen. Het rapport dient als weergave van het onderzoek en zo nodig als basis voor eventuele verbeterafspraken die de inspectie met de gemeente maakt om tot een goede uitvoering van haar taken te komen. De inspectie beoordeelt alleen of een gemeente de wettelijke minimumeisen voldoet.

Onderzoeksopzet

Over het verslagjaar 2013 is een risicoanalyse uitgevoerd op basis van de uitkomsten van het jaarverslag. Hierbij is gekeken of bij de gemeente Roerdalen risico's waren in het voldoen aan de wettelijke eisen voor de takenuitvoering. Daarbij is ook de inspectiehistorie van de gemeente Roerdalen en eventuele signalen betrokken. De risicoanalyse gaf aanleiding om de gemeente Roerdalen aan een nader onderzoek te onderwerpen omdat er mogelijk tekortkomingen zijn op:

- het wettelijk criterium uitvoering van de jaarlijkse verplichte onderzoeken
- het wettelijk criterium handhavend optreden

In het onderzoek neemt de inspectie de Code Interbestuurlijke Verhoudingen en de Wet Revitalisering Generiek Toezicht in acht. De inspectie vertrouwt erop dat een gemeente haar taken goed uitvoert. In haar streven naar zo min mogelijke regeldruk wordt een gemeente tijdens een nader onderzoek alleen dan om nadere verantwoordingsinformatie gevraagd, wanneer de inspectie signalen heeft dat de taak onvoldoende wordt uitgevoerd. Zijn er geen signalen dan beperkt de inspectie zich tot de uitspraken van de gemeente. Hierbij gaat zij ervan uit dat de gemeentelijke contactpersoon de vragen van de inspectie naar

eerlijkheid beantwoordt. Om dit onderzoek uit te kunnen voeren is gebruik gemaakt van de door de gemeente geleverde documenten, informatie uit GIR handhaven en informatie uit de gevoerde gesprekken met de gemeentelijke contactpersoon.

Uitkomst van dit onderzoek is een oordeel met bijbehorende status. De beoordeling van de inspectie is een momentopname. Toezicht houden en handhaven zijn dynamische processen, die onderhevig zijn aan allerlei invloeden zoals wijzigingen in wet- en regelgeving.

[1] <http://www.onderwijsinspectie.nl/actueel/publicaties/nieuw-toezichtkader-en-waarderingskader-kinderopvang.html>

2. BEVINDINGEN

Toezichthistorie

De gemeente heeft op 25 oktober 2012 een A-status ontvangen van de inspectie.

Algemene bevindingen

De bevindingen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op de door de gemeente geleverde documenten, informatie uit GIR handhaven en informatie uit de gevoerde gesprekken met de gemeentelijke contactpersoon.

Binnen de gemeente Roerdalen zijn de taken voor het uitvoeren van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wkkp), belegd binnen de afdeling Leefomgeving, team Maatschappelijke Ontwikkeling & Veiligheid. De huidige contactpersoon heeft 0.2 fte beschikbaar voor het uitvoeren van haar taken met uitzondering van handhaving. Handhaving is namelijk extern belegd.

De gemeente Roerdalen heeft geen specifieke handhavingsbeleid voor kinderopvang. Voor de uitvoering van de handhavingstaken voor kinderopvang heeft de gemeente in september 2013 het extern bureau MER-OD ingehuurd. Het algemeen bestuur van MER bestaat uit de colleges van de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.

Bevindingen LRKP

De inspectie beoordeelt de uitvoering van het LRKP als 'op orde', indien de in het register opgenomen gegevens juist, volledig en actueel zijn verwerkt.

Op basis van de gegevens uit de jaarverantwoording van 2013 ziet de inspectie geen aanleiding tot het uitvoeren van een onderzoek. De contactpersoon verklaart dat de gegevens in het register juist, volledig en actueel verwerkt zijn.

Bevindingen tijdig behandelen aanvragen tot registratie

De inspectie beoordeelt de tijdigheid van de nieuwe aanvragen als 'op orde', indien alle nieuwe aanvragen binnen de wettelijke termijn van tien weken in behandeling worden genomen en in het LRKP worden geregistreerd.

De contactpersoon verklaart dat alle aanvragen in 2013 tijdig zijn afgehandeld binnen de tien weken-termijn en zijn geregistreerd in het LRKP. Voor een actueel beeld is er ook gekeken naar de uitvoering van deze wettelijke taak in 2014. Uit de geleverde documenten en GIR Handhaven, constateerde de inspectie afwijkingen in het uitvoeren van dit wettelijk criterium door de

gemeente Roerdalen in 2014. Het betrof één locatie. Deze locatie is echter niet meer ingeschreven. Gezien het feit dat er in 2015 tot nu toe geen nieuwe aanvragen tot registratie zijn binnengekomen, is het oordeel op dit wettelijk criterium gebaseerd op de gegevens uit 2013 en 2014.

Bevindingen uitvoering van de verplichte jaarlijkse onderzoeken

De inspectie beoordeelt de gemeentelijke uitvoering op het criterium uitvoering van de onderzoeken als 'op orde', indien alle onderzoeken voor registratie, onderzoeken drie maanden na registratie, alle verplichte jaarlijkse onderzoeken (inclusief de vve basisvoorwaarden) en minimaal vijf procent van de VGO 's (gastouder-voorzieningen) zijn uitgevoerd.

Uit de jaarverantwoording over 2013 blijkt dat de gemeente niet aan de 100%-norm heeft voldaan. Dat wil zeggen dat ze niet alle verplichte jaarlijkse onderzoeken heeft uitgevoerd. Enkele reguliere locaties zijn niet onderzocht. Hiernaast is één van de nieuwe gastouders niet onderzocht.

In 2014 zijn opnieuw enkele locaties niet onderzocht. Inmiddels zijn de onderzoeken wel uitgevoerd. De contactpersoon geeft aan dat de reden dat deze locaties niet tijdig zijn onderzocht is dat de GGD niet voldoende toezichthouders ter beschikking had om alle locaties tijdig te inspecteren.

Twee, nieuwe aanvragen voor gastouders zijn niet tijdig geïnspecteerd. De contactpersoon verklaart dat het bij de ene locatie een verhuizing betrof en dat de andere locatie wel is geïnspecteerd. Hier is echter geen rapport van terug te vinden in de GIR noch heeft de gemeente deze aangeleverd.

Hiernaast is minder dan de wettelijke gestelde percentage van 5 procent van de bestaande gastouder locatie geïnspecteerd, namelijk drie. De contactpersoon geeft aan dat de vierde onderzochte gastouder, niet meer bleek op te vangen. Deze had uitgeschreven moeten zijn. De gemeente heeft geen andere gastouder onderzocht om de 5 procent wel te halen.

Aangezien niet alle locaties zijn geïnspecteerd, is een overzicht van de planning voor de uit te voeren inspecties in 2015 opgevraagd bij de gemeente. Hieruit blijkt dat alle te inspecteren locaties staan ingepland, opvallend is dat de meeste onderzoeken in het tweede helft van het jaar staan ingepland.

Bevindingen Handhaving

De inspectie beoordeelt de handhaving als 'op orde' indien de inspectierapporten met handhavingsadviezen binnen een redelijk termijn conform het eigen handhavingsbeleid.

- *Door actief gebruik te maken van handhavingsbeleid waarborgt de gemeente rechtsgelijkheid, transparantie en uniformiteit. Het ligt voor de hand dat handhavingsadviezen conform het eigen handhavingsbeleid uitgevoerd worden. Indien in incidentele gevallen van het handhavingsbeleid afgeweken wordt is het zaak dat dit beargumenteerd wordt gedaan.*
- *Bij uitgaande handhavingsbrieven is het van belang dat alle geconstateerde tekortkomingen benoemd worden met daarbij de verschillende hersteltermijnen.*
- *Na het verlopen van elke hersteltermijn is het zaak dat een herinspectie/ incidenteel onderzoek (of op locatie of een dossieronderzoek) wordt uitgevoerd om te onderzoeken of de tekortkoming is opgelost.*
- *Tot slot is het belangrijk dat de gemeente zich maximaal inspant om het doel van het handhavend optreden door de gemeente te realiseren, namelijk zorgen dat tekortkomingen in de kwaliteit zo snel mogelijk opgeheven worden (conform het gemeentelijk beleid). Dus indien nodig is het zaak dat de gemeente andere instrumenten inzet (escalatie) voor het bereiken van het uiteindelijke doel.*

Om de uitvoering van de handhavingstaak te beoordelen wilde de inspectie een autorisatie opvragen bij de contactpersoon voor het raadplegen van GIR Handhaven. De contactpersoon gaf echter aan dat de gemeente geen gebruik maakt van GIR Handhaven, ondanks dat ze geregistreerd staan als gebruiker van GIR Handhaving. Voor het beoordelen van de handhaving heeft de inspectie een aantal dossiers geselecteerd en deze in het LRKP geraadpleegd. Deze zijn betrokken in het nader onderzoek. Van deze dossiers heeft de inspectie alle aanwezige en door de gemeente aangeleverde handhavingscorrespondentie beoordeeld.

Bij het nader onderzoek is geconstateerd dat de gemeente Roerdalen een achterstand heeft in de werkvoorraad. Eén afgeronde inspectierapport met tekortkomingen waarbij een advies tot handhaven is gegeven is nog niet opgepakt.

Een groot gedeelte van de inspectierapporten bevat een advies tot handhaven. De contactpersoon geeft aan dat er waarschuwingbrieven naar de drie verantwoordelijke houders van desbetreffende locaties zijn verzonden. De reacties van de houders op de waarschuwingbrieven zijn bekeken. Ondanks de toelichting van de houders is niet duidelijk of de tekortkomingen zijn opgelost. De gemeente heeft geen nadere onderzoeken ingezet om te onderzoeken of de tekortkomingen zijn opgeheven.

Op 1 september 2013 heeft de gemeente Roerdalen ervoor gekozen om de handhaving van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen bij de MER-OD te beleggen. In de uitvoeringprogramma (het basis document voor handhaving door de MER-OD) is geen specifiek kinderopvangbeleid terug te vinden. Het is niet duidelijk wanneer en op welke wijze handhaving wordt ingezet bij locaties waar tekortkomingen zijn geconstateerd.

3. OORDEEL

De beoordeling is uitgevoerd op basis van de actuele stand van zaken in de gemeente Roerdalen. De gemeente Roerdalen ontvangt van de inspectie een B-status (aangepast-arrangement).

Dit wil zeggen dat de inspectie één of meerdere tekortkomingen heeft geconstateerd. De tekortkomingen zijn zodanig dat de inspectie van mening is dat de uitvoering van de toezicht- en handhavingstaak voor kinderopvang en peuterspeelzalen niet op orde is. De inspectie constateert dat de gemeente Roerdalen tekortkomingen heeft op:

- wettelijk criterium uitvoering van de jaarlijkse verplichte onderzoeken
- wettelijk criterium handhavend optreden

De gemeente heeft in het nader onderzoek aangegeven mee te werken aan het verbetertraject.

Onderbouwing van het oordeel

Op basis van de geconstateerde feiten tijdens het nader onderzoek blijkt dat de gemeente de uitvoering van de wettelijke taken voor kinderopvang en peuterspeelzalen niet op orde heeft.

Landelijke Register kinderopvang en peuterspeelzalen

Alle wijzigingen in het register zijn juist, volledig en actueel verwerkt.

Tijdigheid nieuwe aanvragen

Alle aanvragen zijn in 2013 en 2014 tijdig afgehandeld, binnen de tien weken termijn, en al dan niet geregistreerd in het LRKP. De gemeente heeft in 2015 geen nieuwe aanvragen ontvangen.

Verplichte jaarlijkse onderzoeken

In 2013 heeft de gemeente niet voldaan aan de uitvoering van de 100%-norm. In 2014 zijn wederom niet alle jaarlijks verplichte onderzoeken uitgevoerd. Daarnaast zijn niet alle verplichte inspecties bij de voorzieningen op de gastouders uitgevoerd. Dit leidt tot een negatieve beoordeling van de inspectie op dit wettelijk criterium.

Ondanks de gegeven verklaring van de contactpersoon, blijft staan dat de gemeente op verschillende onderdelen van dit wettelijk criterium in beide 2013 en 2014 haar taken niet voldoende heeft uitgevoerd.

Handhaving

Ten aanzien van de handhaving heeft de inspectie vanuit het LRKP diverse rapportages geselecteerd om de uitvoering van de handhaving te toetsen. Uit het onderzoek op dossierniveau concludeert de inspectie dat de gemeente Roerdalen niet actief en niet met regelmaat voortvarend handhaaft. Dit leidt tot een negatieve beoordeling van de inspectie op dit wettelijk criterium.

De gemeente beschikt niet over een duidelijk kinderopvang handhavingsbeleid. Het uitvoeringsprogramma dat als handhavingsbeleid wordt ingezet voldoet niet aan de criteria die in het waarderingskader zijn opgenomen voor het beoordelen van handhaving. In het uitvoeringsprogramma is niet duidelijk of het openbaar is, met als doel dat houders het kunnen raadplegen. Het is niet duidelijk welke verschillende soorten handhavingsacties kunnen worden toegepast en in welke situaties deze worden ingezet. De aangehouden hersteltermijnen voor de verschillende handhavingsacties worden ook niet benoemd. Noch hoe de gemeente er op toeziet dat oplossing van de tekortkomingen wordt opgepakt. In de uitvoering van de handhavingstaak is dit ook niet duidelijk. Verder ziet de gemeente er ook niet op dat tekortkomingen daadwerkelijk opgelost worden (middels een nader onderzoek).

De inspectie vindt dat de continuïteit voor de uitvoering van de wettelijke taken niet is gewaarborgd. De inspectie komt op basis van haar weging van alle bevindingen tot het oordeel dat de gemeente Roerdalen de uitvoering van haar toezicht- en handhavingstaak niet op orde heeft.

Op korte termijn neemt de inspectie contact op met de gemeentelijke contactpersoon om door te nemen hoe er door de gemeente invulling wordt gegeven aan het proces en de inhoud van het verbetertraject met als doel de tekortkomingen zo snel mogelijk op te heffen. De gemeente doet in overleg met de inspectie een voorstel voor een nieuw ijkmoment waarop de inspectie opnieuw beoordeelt of de gemeente Roerdalen haar wettelijke taken op orde heeft.

4. ZIENSWIJZE

De ingediende Zienswijze van gemeente Roerdalen:

We hebben uw brief d.d. 5 oktober 2015 en het concept-rapport Roerdalen kinderopvang in goede orde ontvangen en er kennis van genomen. De inhoud van het concept -rapport is voor ons college aanleiding een zienswijze uit te brengen. deze zienswijze richt zich met name op de verbeteracties die we reeds in gang gezet hebben om te komen tot een situatie die een terugkeer naar de A status in 2016 rechtvaardigt. deze verbeteracties houden het volgende in.

- Er is sprake van structurele capaciteitsinzet binnen het beleidsteam Maatschappelijke Ontwikkeling & Veiligheid voor beleidsmatige aansturing van toezicht en handhaving Kinderopvang/ VVE (voor 2016: 250 uur).
- Nog in 2015 zal er een "Kinderopvang handhavingsbeleid" aan ons college worden voorgelegd dat gebaseerd op de door de VNG vastgestelde uitgangspunten.
- Er is sprake van versnelde opvolging en nadrukkelijke aansturing van handhavingsacties naar aanleiding van inspecties GGD.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zien het definitieve rapport graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen

"De Inspectie van het Onderwijs houdt ook toezicht op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve) in alle Nederlandse gemeenten die middelen ontvangen voor onderwijsachterstandenbeleid. Na de vve-bestandsopname is overgeschakeld op signaalgestuurd toezicht. De inspectie beoordeelt de kwaliteit van vve in een gemeente als daar aanleiding toe is, bijvoorbeeld bij signalen. Op de website van de inspectie vindt u een overzicht van de rapporten per gemeente en de rapporten op locatieniveau. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwijs/vve".